

InRIO: ideële ideeën als ideaal

Edith Jansen is eigenaar van adviesbureau InRIO dat adviseert op het gebied van rioolbeheer. Het bureau is gespecialiseerd in rioolrenovatie. Jansen praat vol vuur over relining en de passie voor haar werk. “Het is commercieel gezien veel lucratiever om een project naar je toe te trekken, maar het is nog leuker om het samen met de gemeente te doen.”

Relining zit in de lift. Is rioolvervanging straks niet meer nodig?

“Rioolvervanging zal zeker blijven bestaan. Vervanging zal altijd nodig blijven, want er zullen altijd situaties zijn waarin je niet kunt relinen of waar het niet de juiste oplossing is. Je bent bij deze methode beperkt door de ligging en het profiel van de bestaande buis. Als een riool er te hobbelig bij ligt, wil je deze niet altijd als nieuwe mal voor relining gebruiken. De techniek van rioolrenovatie zit nog steeds in de lift en zal nog sterk groeien. In de beginperiode werd relining nog met argusogen bekeken. Men zag het nog vaak als coating of reparatiemethode en niet als nieuwe constructieve buis. Maar de meeste beheerders en overheden weten inmiddels dat de methoden zijn waarde heeft bewezen. Toen relining nog nieuw was voor Nederland, was er één marktleider. De grootste concurrentie was de vervangende aannemer. Het was óf relinen óf vervangen. Te-

genwoordig zijn er meerdere aanbieders op de markt, waardoor het prijsniveau flink is gedaald en bedrijven min of meer gedwongen worden te blijven innoveren. In het verleden had je soms met geurhinder te maken, omdat er met styreen gewerkt werd, maar er zijn tegenwoordig zo veel alternatieven die geen styreenhinder geven zoals de glasvezelkousen en naaldvilt met styreenvrije hars. De kwaliteit is bewezen en dat heeft veel mensen over de streep getrokken. Ook het gegeven dat relining minder overlast oplevert en vaak goedkoper is dan vervangen, is een groot voordeel van relinen.”

Wat is de grootste innovatie op het gebied van relining geweest?

“Een grote innovatie kan ik zo niet noemen, maar er zijn veel ontwikkelingen die een positieve invloed op de renovatiemarkt hebben gehad. Zoals de komst van glasvezelkousen vanuit Duitsland, nieuwe harsen

en uithardingmethoden, diverse technieken voor het uitvoeren van plaatselijke reparaties en het renoveren van inlaten. Tot enkele jaren geleden was er op het gebied van kousstechnieken enkel naaldvilt en glasvezel. Twee uitersten dus. Nu groeien de technieken steeds meer naar elkaar toe. Zoals de naaldvilt I+ kous van Insituform met carbon/glasvezelversterkte binnen- en buitenzijde en glasvezelvariant van Impreg met een goedkopere naaldvilt kern. Er is steeds meer aandacht is voor kwaliteit en duurzaamheid. Er komen steeds meer normen, certificaten en testmethoden voor renovatiemethoden. Vanuit Europa, maar ook binnen Nederland zelf zoals de BRL voor kousrenovaties die op dit moment door KIWA in voorbereiding is. Ik zelf en een aantal andere specialisten op het gebied van rioolrenovaties maken deel uit van de adviescommissie. Wat ik heel jammer vind is dat sommigen commerciële motieven bo-

ven het algemeen belang lijken te plaatsen. Uiteindelijk gaat het om de beheerders van de riolen (vaak gemeenten), dus moeten er kwaliteitseisen en testen in de BRL komen, die de beste prijs-kwaliteitverhouding weergeeft wat kousrenovatie betreft."

Wat is een nadeel van deze techniek?

"De nadelen van relining? Die zijn er nauwelijks. De praktijk wijst helaas uit dat er te weinig wordt gerelined en dat is jammer. Er is hier en daar nog koudwatervrees. Jammer is dat men nog te vaak met te weinig specifieke kennis aan het werk gaat met als gevolg dat er inefficiënt met de middelen wordt omgegaan en dat het beter kan. Wat heel erg belangrijk is dat je niet vast moet blijven zitten in een standaard werkwijze. Vertrouw niet blindelings op computers, deze zijn alleen een hulpmiddel voor de grote lijnen. Inzicht en boerenverstand zijn veel belangrijker. Het begint al met het beoordelen van de rioolinspecties en andere infomatie. Iemand met voldoende kennis van rioolrenovatietechnieken en ontwerpparameters, maakt een efficiëntere keuze uit de beschikbare technieken. Hij of zij neemt bij het beoordelen gelijk al aspecten mee die je voor het ontwerp en de werkvoorbereiding van een bestek nodig hebt. Als het 'Programma van Eisen' onvolledig of onjuist is, heb je achteraf weinig in te brengen."

"Als er bestekken gemaakt moeten worden, wordt er vaak geknipt en geplakt, waarna je bestekseisen ziet verschijnen die tien jaar geleden nog wel mee konden, maar nu niet meer relevant zijn. Ook zie je dat in bestekken te vaak methodes voorgeschreven worden in plaats van resultaten. Bijvoorbeeld het aanbrengen van zwelrubber bij strenguiteinden van een kousmethode. Dit is bij veel methoden niet nodig. Als je uitgangspunten maakt voor een bestek, waarvan een Programma van Eisen, is het heel belangrijk dat je als opdrachtgever zelf de constructieve parameters vastlegt. Het komt vaak genoeg voor dat er staat dat iets honderd procent constructief is, terwijl dat niet reëel is. Een aannemer kiest vaak de goedkoopste materialen uit om onder de prijs te liggen en om zodoende die opdracht in de wacht te slepen. Zorg ervoor dat je zelf alle eisen op papier zet als opdrachtgever. Als een opdrachtgever moet kiezen, gaat hij of zij vaak voor de meest gunstige waarde, maar dan ben je appels met peren aan het vergelijken. Voor deelrenovaties wordt vaak gezegd hoe lang het moet zijn, maar het is beter om eerst goed naar het doel te kijken. Je hebt

geen deelrenovatie van 1,20 m om een schade van 2 cm op te lossen. Dan heb je aan 40 of 50 cm genoeg. Dat is een aandachtspunt voor bestekschrijvers: probeer zo resultaatgericht te werken. Stel eenduidige en voldoende uitgangspunten op. Schrijf als het niet nodig is geen systemen voor. Dat gebeurt veel te vaak. Dat is heel raar, want dan zie je teksten die voorgeschreven zijn voor een bepaald product die het probleem voorkomen die alleen bij product X horen. Dat is onnodig. Als je zelf nog geen cursus hebt gevolgd, zou het zinvol zijn om specialistische hulp in te schakelen. Al is het maar voor het eerste project. Het is niet zo dat je 'even gaat relinen'. Elk project is anders."

Grote bedrijven bieden all-in service. Wat is de meerwaarde van een klein adviesbureau?

"Ik denk dat grote adviesbureau allround kennis hebben en veel menscapaciteit hebben. Dat is een heel groot voordeel, vooral bij omvangrijke klussen, maar wat je ziet is dat lang niet alle bureaus specialisten op het gebied van rioolrenovatie hebben. Je kunt naar een groot bureau gaan, maar het is dan niet altijd zeker dat je daar goed rioolrenovatieadvies krijgt. Dat geldt niet alleen voor rioolrenovatie, maar ook voor andere specialismen. Een goed advies leidt tot lagere beheerkosten. Gelukkig komen er steeds meer bureaus en personen die zich in rioolrenovatie specialiseren, want er waren er te weinig. Zelf zijn wij gespecialiseerd in het beoordelen van inspecties, het ondersteunen bij de werkvoorbereiding, het maken en controleren van sterkteberekeningen, het ondersteunen bij de uitvoering."

"Ook het testen en controleren van relining is één van onze taken. Wat ik jammer vind, is dat niet alle opdrachtgevers het nut van testen inzien. Op de video kan iets er goed uitzien, terwijl het in de praktijk problemen kan opleveren. Wat je wel ziet, nu er meer kwaliteitseisen zijn, dat de kwaliteit omhoog gaat. Ik hoop zelf aan die kennisvergroting bij te dragen door het geven van cursussen en mensen op te leiden. InRIO organiseert ook een jaarlijks een forum/workshop over relinen. Stichting RIONED verzorgt een tweedaagse cursus over rioolrenovaties."

Eigenlijk ben je dus bezig om je eigen concurrentie op te leiden?

"Nee, want ik ben niet echt commercieel ingesteld. Hiervoor heb ik bij de gemeente gewerkt en daarna ben ik voor mezelf begon-

nen. Niet om veel geld binnen te slepen. Ik wil wel elke maand mijn oude gemeenteloon op de bank te krijgen en het personeel zekerheid kunnen bieden. Het uitgangspunt dat ik aanhang, is om bij te dragen aan kwaliteitsverbeteringen bij rioolrenovaties en het maken van efficiënte keuzes binnen het rioolbeheer. InRIO wordt steeds vaker als kenniscentrum op het gebied van rioolrenovaties gezien. Ik heb van mijn passie mijn werk kunnen maken en dat is heel erg leuk. Mijn hoofdmotief is om bij te dragen aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het is commercieel gezien veel lucratiever om alles naar je toe te trekken, maar het is veel leuker om het samen te doen."

Er mankeert soms het een en ander aan de uitvoering van relining. Hoe komt dat denk je?

"Ik kan me niet herinneren dat mensen die net van de HTS afkwamen vertelden dat relinen een van de deeltijdvakken was. Er wordt geleerd over hoe je het beste een buis van PVC, beton en soms gres aanlegt, maar relinen is nog niet echt bekend. Ik denk dat het goed is dat onderwijsinstellingen meer over sleufloze technieken en rioolbeheer in het algemeen moeten vertellen. Als je al met een achterstand begint en heel traditionele geschoold bent, moet je er in het veld achterkomen wat er verder nog is. Ik ben op de cursussen die ik geef, nog nooit iemand tegengekomen die iets over relinen geleerd heeft op school. Wat mij betreft mag er ook wel meer aandacht aan riolering en water besteed worden. Ook is het belangrijk dat meer doelgroepen worden aangeboord."

"Ik doe ook vrijwilligerswerk voor VHTO. Dat is een landelijk expertisebureau dat meisjes en vrouwen voor bèta, ICT en techniek wil interesseren. Technische vrouwen praten dan met groepen meiden en vertellen over hun werk in de techniek. Ik probeer dan gelijk specifiek de rioleringsector onder de aandacht te brengen. De meiden denken dat je als je in de rioleringsector werkt in de poep staat en dat je een overall moet dragen. Ik probeer dan uit te leggen hoe het dan wel zit en dat je als HAVO/VWO-er vaak in een regelfunctie terecht komt. Dat je vaak maar voor een klein deel van je tijd echt met techniek bezig bent en communicatie bij veel functies steeds belangrijker wordt. En dat je ook nog eens verzekerd bent van een goede carrière. Vooral de opleidingrichting 'watermanagement' trekt toch wel positieve aandacht, maar civiele techniek of weg- en bouwkunde jammer genoeg minder." ■